

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

Verantwoordelijk Hoofdredacteur: G. H. Waage, Prof. Pieter Willemsstraat 41, Maastricht, Telefoon 3605. — **Mede-redacteuren:** Jos. Cremers, Canne-België, Dr. H. Schmitz, Wien 1, Seitzergasse 3, R. Geurts, Echt. — **Penningmeester:** Mr. G. van Spaendonck. Postgiro 125366 ten name v. h. Nat. hist. Gen., Maastricht.

Verantwoordelijk Uitgever: Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

Verantwoordelijk Drukker: Drukkerij v. h. Cl. Goffin, Nieuwstraat 9, Telefoon 2121, Maastricht.

Versijnt Vrijdags voor de Maand. Vergad. van het Natuurhistorisch Genootschap (op den eersten Woensdag der maand) en wordt aan de Leden van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg gratis en franco toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden 50 cent, voor leden 30 cent. Jaarl. contributie der leden f 3.50. Auteursrecht voorbehouden.

Registratie nummer 520.243. — Oplage-register nummer 26.

INHOUDE: Nieuwe aanwinsten voor het Museum. — Aankondiging Maandelijksche Vergadering op Woensdag 7 Juli a.s. — Nieuwe leden. — Verslag der Maandelijksche Vergadering van 2 Juni 1943. — A. De Wever. Naar de Maasstreek. I. — W. Roepke. Remarks on new or little known Indomalayan Moths (Lepid. Heteroc.). II. — A. Middelhoek. Parasitaire Kevershimmels uit Zuid-Limburg.

Op last der autoriteiten moet het Maandblad teruggebracht worden tot 8 pagina's per maand.

NIEUWE AANWINSTEN VOOR HET MUSEUM.

De heer P. A. Hens schonk een paar zeldzame muizen: de ondergrondse woelmuis (*Pitymus subterraneus subterraneus* d. S. L.) ♂; de rosse woelmuis (*Evotomus glareolus glareolus* Schr.) ♀ (9-IV-1943).

De Directeur van de Kleiwarenfabriek „Russel Tiglia“ te Tegelen zond ons fragmenten van fossiele herten en bevers, in de kleigroeven gevonden (4-V-1943).

Ir. C. F. Egelie, Hoofdingenieur Provinciale Waterstaat, stond ons de maquette van Zuid-Limburg (Hor. schaal 1:25.000; vert. schaal 1:2.500) voor het zomerseizoen in bruikleen af (10-V-1943).

Prof. dr. W. Roepke, Wageningen, heeft voor onze bibliotheek een 20 stuks zijner publicatie's en separata afgestaan (V-1943).

Door bemiddeling van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden verkregen wij een reconstructieplaat van het Tegeler Landschap, vervaardigd door J. F. Obbes (28-V-1943).

Mr. H. Kortebos schonk een tiental geprepareerde rupsen (2-VI-1943).

DE MAANDELIJSCHE VERGADERING

zal plaats hebben op Woensdag 7 Juli a.s., te 6 uur in het Museum.

NIEUWE LEDEN.

Dr. Ir. M. Deenen, Eygelshoven. B. J. Evers, Soc. van Afrikaansche Miss., Missiehuis Bemelen. Ir. C. A. Bau-duin w.i., Wieënweg, Brunssum. J. Bergholtz, St. Pieterskade 11 B, Maastricht. W. de Groot, Past. Kribsweg 24 b, Maastricht. J. R. Eysink-Smeets, Houthemerweg 147, Valkenburg (L.). C. A. van Malssen, Rhijngeesterstraatweg 48, Oegstgeest. Mevr. A. T. C. v. d. Plaats-Verhoef, H. Kanaaldijk 7, Maastricht. M. E. C. Pijls, Apotheker, Annastraat 12, Sittard. Mej. N. Bonekamp, Pieterskade 22, Maastricht. P. v. Zalinge, Guliksche str. 48, Sittard. Ds. P. Kuytman, Burg. Thomassenstr. 7, Heer. Ch. Daniels, de Bosquetplein 9, Maastricht. A. Hennus, M. Brugstr. 72 a, Maastricht. Th. Meulenberg, Raadhuisstr. 96 a, Urmond.

VERSLAG DER MAANDELIJSCHE VERGADERING VAN 2 JUNI 1943.

Aanwezig de dames: W. v. d. Geyn, H. Hoe-berechts-Roebroek, J. Nahon, C. Maessen, M. Kofman-Kamminga, T. Dütting, N. v. Spaendonck-Marres, R. Sekhuis, J. v. d. Grinten, J. v. Goethem, G. v. Goethem, A. Nulens, Fr. v. Schaik, D. Gregoire, T. Nahon, en de heeren: L. Grossier, W. Onstenk, Fr. v. Rummelen, L. Daenen, G. van Spaendonck, A. Husson, D. v. Schaik, Br. Christoforus, L. Gregoire, Br. Maurentius, G. Bentinck, J. Rijk, J. Maessen, M. Rongen, P. Wassenberg, W. Otten, R. Kofman, L. Paping, Ch. v. Mas-trigt, P. Kruithof, E. Schoenmakers, M. Mom-mers, C. Bouchoms, J. Alen, E. Verzijl, S. Dijkstra, J. Eysink Smeets, J. Willems, H. Kortebos, L. v. Noorden, C. Schütz, H. v. Wouw en G. Waage.

De Voorzitter, de heer Grossier, opent de vergadering en geeft het woord aan den heer Waage.

IN MEMORIAM PASTOOR G. H. OBERJÉ

Een groot vriend van ons Genootschap is ten grave gedaald. Van de oprichting af lid van onze Vereeniging leefde hij met het wel en wee mee en toonde steeds zijn volle belangstelling in ons werk. Als geen ander teekende hij ons Rector Cremers bij zijn 25-jarig Priesterfeest in het Maandblad van Februari 1924 en geen ander kon zoo geestig gesproken hebben als hij bij het 25-jarig bestaan van ons Genootschap.

Wie als natuurvriend naar Epen ging maakte kennis met zijn sympathieken Pastoor, die ieder met raad en daad ter zijde stond en de goede kampeers introduceerde op een geschikt plaatsje bij één van zijn mensen. En hoevelen, aanwezig bij de opening van het Natuurhistorisch kamp te Epen, georganiseerd door de Ned. Natuurh. Vereeniging, zullen aan hem terugdenken, als aan een innemend mensch en geestig spreker.

PASTOOR OBERJÉ VOOR ZIJN PASTORIE
Archief N. H. G.

Wanneer wij weer in Epen komen, zullen wij weer iets missen in dit begenadigd stukje Nederland en wij zullen met weemoed opzien naar de gastvrije pastorie, waar we bij elk bezoek aan Epen welkom waren. Houden we de herinnering aan hem levendig.

Moge hij in vrede rusten.

Br. **Christoforus** toont een aantal wilde bijen, *Andrena*-, *Halictus*-, *Osmia*-, *Anthidium*-, *Anthophora*-, *Megachile*-, *Melecta*-, *Bombus*- en *Bombus*-soorten. De heer **Onstenk** vertelt, dat te Geulle op de klassieke vindplaats 4 land- of vuursalamanders zijn gevangen, maar gelukkig ter plaatse ook weer zijn vrij gelaten. De heer **Kortebos** schenkt aan 't Museum een 14-tal prachtig geprepareerde rupsen. De heer **Rijk** beschrijft het ceremonieel, waarmee houtduiven elkaar bij 't broeden aflossen, iets, wat bij 't paartje, dat hij kon waarnemen, steeds op dezelfde wijze en op denzelfden tijd plaats vond. De heer **Dijkstra** toont een ex. van *Melampyrum arvense*, gevonden tusschen Heerlen en Ubachsberg. Verder vond hij Gebroken hartje in een hollen weg eveneens tusschen Heerlen en Ubachsberg. Deze plant is uit de cultuur ontsnapt. *Ajuga reptans*, een witte variëteit in een weijtje bij 't Aambosch (Heerlen), *Lamium album* var. *roseum* te Colmont, een bastaard van *Orchis purpurea* en *O. militaris* te Berghoven, *Vicia sepium*, een variëteit, die na uitgebloeid te zijn bruin-geel wordt.

Mej. v. d. **Geyn** toont 2 opgezette muizen, n.l. de Rosse veldmuis en de Ondergrondsche woelmuis, gevangen en geschonken door den heer Hens. De eerste (*Evotomys glareolus glareolus*) schijnt in 't Noorden van ons land te ontbreken of is in ieder geval daar zeldzaam. Het diertje leeft meer ondergronds dan de gewone veldmuis en gebruikt meer dierlijk, dan plantaardig voedsel. De tweede (*Pitymys subterraneus subterraneus*) is beperkt tot Z. Limburg en leeft bijna uit-

sluitend ondergronds als een mol in wei- en bouwland, ook in moestuinen, waar ze lange, onderaardsche gangen graaft.

Vervolgens spreekt de heer **Gregoire** over galen. Hij stelt de vraag, wat zijn gallen en geeft enkele definities, bespreekt dan de vraag, hoe ze ontstaan, waarbij gewezen wordt op de samenwerking van plant en dier. De doelmatige bouw van de gal wordt besproken en aangeduid wordt dat de galvorm o.m. afhangt van de diersoort, de plantensoort en het plantendeel. Vervolgens worden verschillende galverwekkers besproken en de biologie van enkele soorten verder uitgewerkt.

De Voorzitter dankt den spr. voor zijn causerie en sluit de vergadering.

Naar de Maasstreek

I.

door

A. DE WEVER.

Foto's v. d. schr.

Sommige plantsoorten bewonen in Zuid-Limburg uitsluitend de oevers, poelen en oude afgesloten takken van de Maas. Enkele van deze gaan ook wel verder 't Maasdal in. Ze behoren tot de stroomdalplanten en tot een gebied dat door van Soest en Sloff tot 't fluviaal distrikt, door Goffard tot een afzonderlijk „Maasland” gerekend wordt.

We waren eerst van plan alleen hiervan een overzicht te geven. 't Zal den natuurliefhebber echter moeilijk vallen al 't andere groen- en bloemenmooi voorbij te zien. Waar toch vindt men fraaiere groepen van allerlei vochtminnende planten, zij 't dan ook alledaagsche, dan aan de voedzame boorden der Maas? Waar bloeit in den voorzomer Fijne Kervel en in 't najaar Groote Bevernel zoo overvloedig, als onder de hooge Populieren in de vruchtbare Maasweiden? Hoe zou men 't oog kunnen afwenden van de hellingen, die 't dal begrenzen en bijna even afwisselend met houtgewassen en bloemplanten begroeid zijn, als de heuvels in 't Krijtland. 't Relief van een terrein en zijn plantenkleed vormen toch 't karakter van 't landschap. Door 't Nieuwe Kanaal is er wel iets van 't landschap verdwenen, maar ook wat nieuw natuurschoon aangebracht. Hooge dijken, die bijna 't heele jaar groen blijven, zijn 's zomers met een schat van bloemen getooid, of deels met een verscheidenheid van heesters beplant. De meeste fraaie vergezichten zijn blijven bestaan en zelfs nieuwe geopend. Welke wondermooie beelden! In 't linker Maasdal de Pietersberg; in 't rechter de hellingen van St. Geertruid en Gronsveld en die van Bunde, Geul en Elsloo. Op de linker oever verder noordwaarts de groene weilanden met hier en daar een aardig doorkijkje naar 't Belgisch Maasdal. Deze landschappen zijn vooral mooi bij blauwe lucht en stralende zon; of ook onder den warmen weerschijs van 't avondrood op 't water. En dan